

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра Міжнародні економічні відносини
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 31 Зовнішньоекономічна діяльність підприємства
(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма:	<u>Менеджмент організацій і адміністрування</u> (назва освітньої програми)
Спеціальність:	<u>073 Менеджмент</u> (найменування спеціальності)
Факультет	<u>Факультет економіки та управління</u>
Ступінь вищої освіти:	<u>Перший (бакалаврський) рівень</u> (назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри
Міжнародні економічні відносини
(найменування кафедри)

Протокол № 1 від 17 серпня 2023 р.

м. Запоріжжя 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	<i>ППВС 07 Зовнішньоекономічна діяльність підприємства</i>
Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський) рівень</i>
Викладач	<i>Максименко Ірина Яківна – к.е.н., доцент, доцент кафедри Міжнародних економічних відносин</i>
Контактна інформація викладача	<i>061769286</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	<i>232 ауд.</i>
Обсяг дисципліни	<i>Загальна кількість годин – 135; лекції -28 годин практичні заняття -14 годин; Самостійна робота –93 годин; Вид контролю – залік.</i>
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i>
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
<u><i>Пререквізити:</i></u> <i>Менеджмент, Менеджмент підприємств в сфері послуг, Міжнародні економічні відносини</i> <u><i>Постреквізити:</i></u> <i>Управління інноваціями, Адміністративний менеджмент, Теорія організації.</i>	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
Дисципліна «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системних знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД), а також набутті навичок їх практичного використання. Загальні компетентності: ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті. ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Фахові компетентності: СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації. СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації. СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними. СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту. СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації. СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління. СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення. СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній СК діяльності. СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички. Результати навчання:	

РН 2. Зберігати моральні, культурні наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя

РН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами

РН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності

РН 19. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є: надання здобувачам вищої освіти системних знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей зовнішньоекономічної діяльності підприємства, особливостей проведення комерційних операцій на зовнішніх ринках та принципів проведення зовнішньоекономічної діяльності, а також формування навичок їх практичного використання.

5. Завдання вивчення дисципліни

Завдання: підготовка здобувачів вищої освіти до розв'язання конкретних завдань та прийняття управлінських рішень у галузі зовнішньоекономічної діяльності підприємства в умовах ринкової моделі господарювання, зокрема: розуміння сутності зовнішньоекономічної діяльності підприємства, цілей, мотивів і передумов її виникнення, правового та економічного середовища розвитку; вивчення видів та форм ЗЕД підприємства; усвідомлення економічної природи комерційних операцій на зовнішніх ринках; вивчення принципів укладання та виконання зовнішньоекономічних угод.

6. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Зовнішньоекономічна діяльність підприємства та її роль у розвитку національної економіки

Сутність та функції розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти та інструменти регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Види зовнішньоекономічної діяльності. Принципи зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 2 Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Національний та наднаціональний рівень регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Система державних органів регулювання ЗЕД в Україні: їх характеристика та повноваження. Методи та інструменти регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 3. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Сутність, вид та методи митного контролю. Митні режими та їх характеристика. Основні митні документи та порядок митного оформлення. Мито як інструмент економічного регулювання

Тема 4. Загальнодержавні податки та збори у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Види та функції податків у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Справляння акцизного податку та податку на додану вартість при перетині митного кордон. Справляння податку на додану вартість при перетині митного кордону

Тема 5. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Класифікація та характеристика нетарифних засобів регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Кількісні обмеження зовнішньоекономічної діяльності. Технічні бар'єри у зовнішній торгівлі

Тема 6. Валютне регулювання ЗЕД в Україні

Сутність валютного регулювання та валютного контролю. Валюта, валютний курс. Порядок придбання і використання валюти. Види та особливості валютних операцій. Українська міжбанківська валютна біржа та особливості її функціонування.

Тема 7. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

Міжнародні розрахунки та їх основні форми. Розрахунки векселями та чеками. Кредитування та фінансування ЗЕД підприємства.

Тема 8. Форми виходу підприємства на зовнішній ринок

Обґрунтування виходу підприємства на зовнішній ринок та основні управлінські підходи

до його вибору. Вибір зовнішнього ринку та варіанту. Експорт товарів як традиційна форма виходу підприємства на зовнішній ринок. Спільна підприємницька діяльність та пряме зовнішнє інвестування.

Тема 9. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства
Ціни і цінова політика на світовому ринку. Фактори ціноутворення у ЗЕД підприємства. Цінові стратегії підприємства на зовнішньому ринку. Методологія визначення ціни на зовнішніх ринках.

Тема 10. Торгово-посередницька діяльність на зовнішньому ринку
Поняття і види торговельно-посередницьких операцій. Посередники та їх послуги у міжнародній торгівлі. Організаційні форми торговельно-посередницьких операцій

Тема 11. Організація і техніка підготовки укладання зовнішньоекономічних контрактів

Поняття, види і класифікація контрактів. Інститут міжнародної комерційної угоди. Підготовка і укладання зовнішньоторгових договорів купівлі-продажу. Структура і зміст міжнародних контрактів купівлі-продажу.

Тема 12. Сучасні форми міжнародної торгівлі
Основні форми міжнародної торгівлі. Класифікація угод зустрічної торгівлі

Тема 13 Організація і технології міжнародних транспортних перевезень
Транспортне забезпечення ЗЕД та перспективи розвитку транспортної логістики. Організація міжнародних перевезень основними видами транспорту. Завдання транспортної служби підприємства та логістичний моніторинг у зовнішньоекономічній діяльності. Алгоритм доставки вантажу у ЗЕД підприємства

Тема 14. Страхування зовнішньоекономічної діяльності
Сутність та основні види страхування зовнішньоекономічній діяльності. Специфіка страхування вантажів при експортно-імпортних операціях. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності їх страхування та перестраховування. Страхові порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності та напрями їх протидії.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1.	Тема 1 Зовнішньоекономічна діяльність підприємства та її роль у розвитку національної економіки	Лекції / практичні заняття	3
2.	Тема 2 Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	Лекції / практичні заняття	3
3.	Тема 3. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Лекції / практичні заняття	3
4.	Тема 4. Загальнодержавні податки та збори у сфері зовнішньоекономічної діяльності	Лекції / практичні заняття	3
5.	Тема 5. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Лекції / практичні заняття	3
6.	Тема 6. Валютне регулювання ЗЕД в Україні	Лекції / практичні заняття	3
7	Тема 7 Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	Лекції / практичні заняття	3
8	Тема 8. Форми виходу підприємства на зовнішній ринок	Лекції / практичні заняття	3

9	Тема 9. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства	Лекції / практичні заняття	3
10	Тема 10. Торгово-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	Лекції / практичні заняття	3
11	Тема 11. Організація і техніка підготовки та укладання зовнішньоекономічних контрактів	Лекції / практичні заняття	3
12	Тема 12. Сучасні форми міжнародної торгівлі	Лекції / практичні заняття	3
13	Тема 13. Організація і технології міжнародних транспортних перевезень	Лекції / практичні заняття	3
14	Тема 14. Страхування зовнішньоекономічної діяльності	Лекції / практичні заняття	3

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Види СР	Кількість годин	Контрольні заходи
1	Тема 1 Зовнішньоекономічна діяльність підприємства та її роль у розвитку національної економіки	Тематичний пошук додаткової літератури	6	Доповіді, тестування
2	Тема 2 Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	Тематичний пошук додаткової літератури, аналіз статистичних даних	6	Доповіді, тестування, презентація результатів аналізу
3	Тема 3. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Тематичний пошук додаткової літератури	6	Доповіді, тестування
4	Тема 4. Загальнодержавні податки та збори у сфері зовнішньоекономічної діяльності	Тематичний пошук додаткової літератури, аналіз статистичних даних	6	Доповіді, тестування, презентація результатів аналізу
5	Тема 5. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Тематичний пошук додаткової літератури	6	Доповіді, тестування
6	Тема 6. Валютне регулювання ЗЕД в Україні	Тематичний пошук додаткової літератури, аналіз статистичних даних	7	Доповіді, тестування, презентація результатів аналізу
7	Тема 7 Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	Тематичний пошук додаткової літератури	7	Доповіді, тестування
8	Тема 8. Форми виходу підприємства на зовнішній ринок	Тематичний пошук додаткової літератури, аналіз статистичних даних	7	Доповіді, тестування, презентація результатів аналізу

9	Тема 9. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства	Тематичний пошук додаткової літератури	7	Доповіді, тестування
10	Тема 10. Торгово-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	Тематичний пошук додаткової літератури, аналіз статистичних даних	7	Доповіді, тестування, презентація результатів аналізу
11	Тема 11. Організація і техніка підготовки та укладання зовнішньоекономічних контрактів	Тематичний пошук додаткової літератури	7	Доповіді, тестування
12	Тема 12. Сучасні форми міжнародної торгівлі	Тематичний пошук додаткової літератури, аналіз статистичних даних	7	Доповіді, тестування, презентація результатів аналізу
13	Тема 13. Організація і технології міжнародних транспортних перевезень	Тематичний пошук додаткової літератури	7	Доповіді, тестування
14	Тема 14. Страхування зовнішньоекономічної діяльності	Тематичний пошук додаткової літератури, аналіз статистичних даних	7	Доповіді, тестування, презентація результатів аналізу
Разом			93	

9. Система та критерії оцінювання курсу

Контроль знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання. Для визначення рейтингової оцінки курс дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» поділяється на 2 основні змістові модулі, у межах яких розподілені теми.

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання використовуються наступні засоби оцінювання:

- поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, правильності виконання практичних завдань та розрахунків, у тому числі запланованих на самостійне опрацювання тощо;

- два рубіжних контролів;

- залік.

Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання засоби оцінювання: захист контрольної роботи, підсумковий контроль у формі заліку.

№	Поточна навчальна діяльність	Кількість балів						
		Робота на лекції	Презентації	Практичні заняття			Контрольна робота	Разом
				Присутність на практичному занятті	Опанування практичними навичками	Тестовий контроль		

1	Змістовий модуль 1	7	14	7	28	28	13	100
	Тема 1	1	2	1	4	4		12
	Тема 2	1	2	1	4	4		12
	Тема 3	1	2	1	4	4		12
	Тема 4	1	2	1	4	4		12
	Тема 5	1	2	1	4	4		12
	Тема 6	1	2	1	4	4		12
	Тема 7	1	2	1	4	4		12
	Контрольна робота						13	13
1	Змістовий модуль 2	7	14	7	28	28	13	100
	Тема 1	1	2	1	4	4		12
	Тема 2	1	2	1	4	4		12
	Тема 3	1	2	1	4	4		12
	Тема 4	1	2	1	4	4		12
	Тема 5	1	2	1	4	4		12
	Тема 6	1	2	1	4	4		12
	Тема 7	1	2	1	4	4		12
	Контрольна робота						13	13
	Разом	14	28	14	56	56	13	200-2=100

10. Політика курсу

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які викладач пред'являє до студента при вивченні дисципліни (правила поведінки на заняттях, пропуски, перездачі та інше).